

Tidløst

■ Da den engelske forfatteren **E.S. Stevens** i mellomkrigstiden reiste med min sin mann som var i tjeneste i Irak og Iran, skrev hun ned eventyr, legender og fortellinger fra området. Det ble en bestselger, og nå kommer de frodige og vakre eventyrene på norsk. Mange har betegnet verket som kom ut i 1931, som en ny *Tusen og en natt*.

Vårt Land

Norrøne sagaer

■ I en ny bok fra Aschehoug forlag møter vi franske riddere og jomfruer på norrønt vis. Det handler mye om ridderne ved **kong Arthurs hoff – Erec, Yvain, Perceval og Gauvain**. Deres eventyrlige opplevelser ble diktet på gammelfransk av **Cretien de Troyes** i siste halvdel av 1300-tallet. I denne boka presenteres de forskjellige sagaene rundt Arthur for første gang på norsk. De er oversatt fra tekster i to islandske håndskrifter.

Vårt Land

Marcello på lydbok

■ **Øystein Parmanns** biografi om den mest kjente av de synske personene i Norge gjennom tidene, **Marcello Haugen**, er nå kommet som lydbok. Haugen var en eiendommelig og myteomspunnet mann som for det meste var taus om seg selv og sine evner. Hvem var han egentlig? Hvor kom han fra, og hva ville han? Øystein Parmanns kritikerroste biografi forteller den underlige historien, og den leses på lydbok av **Tone Danielsen**.

Vårt Land

gsbøker om **CHARLES DARWIN** i hans jubileumsår. andre veien og gitt ut to Darwin-kritiske bøker.

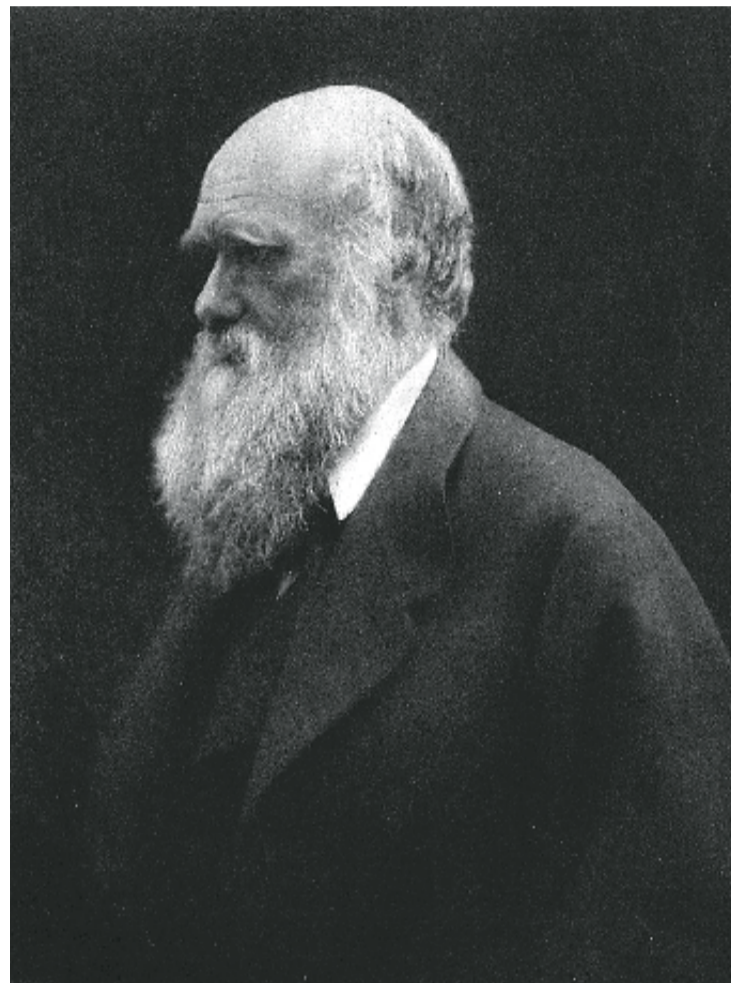
En ung Charles Darwin malt av George Richmond på slutten av 1830-tallet. Da var Darwin nærmere 40 år.

Darwin ble knust da hans eldste datter Annie døde i 1851, ti år gammel. På dette tidspunktet var hans kristne tro svekket og han hadde sluttet å gå i kirken.

Darwin giftet seg med sin kusine Emma Wedgwood.

Dette bildet ble tatt av fotografen Julia Margaret Cameron i 1868, under Darwin-familiens ferie på hytta på Isle of Wright. Cameron ville dokumentere det voldsomme skjegget Darwin hadde lagt an de siste to årene.

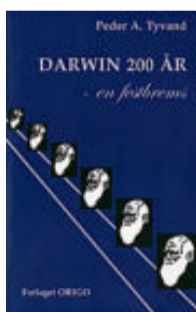
Usaklig festbrems

■ Anmeldt av **Jarl Giske**

kultur@vl.no

22 310 310

I år er det 200 år siden Charles Darwin ble født og onsdag er det 150 år siden *Om artenes opprinnelse* ble utgitt. Fysikkprofessor Peder Tyvand forteller i sin bok at han ikke har sett fram til den feiringen som han regnet med ville komme, og bestemte seg så for å utgi ei bok som skulle være en «festbrems». Det danske forlaget selv er ubeskjedne nok til å mene at «denne bog er banebrydende i sin nytænkning om Darwins gamle teori og dens forhold til den videnskabelige tenkning». Det er ikke min oppfatning. Bokas verdi ligger heller i at den kan styrke lesere som ikke kan sin biologi i troen

på at evolusjonsforskerne er på villspor.

Hyller Fritzl. Boka er en festbrems i billedlig forstand, ettersom forfatterens stil er preget av sinne og usakligheter. Han gjør for eksempel et stort poeng av østerrikeren Josef Fritzl som sperret sin egen datter inne i en kjeller og fikk flere barn med

BOK DEBATT

Peder A. Tyvand
Darwin 200 år – en festbrems.

Forlaget Origo

En festbrems i billedlig forstand.

hende. Tyvand sier at Richard Dawkins burde hylle incestforbryteren som en helt fordi han har vært så flink til å sende sine gener videre. Selv forlaget tekker dette eksemplet fram i det korte forordet og gir dermed sin støtte til bokas saklighetsnivå. Tyvand gir endog Dawkins æren for sosialdarwinismen, selv om Dawkins ikke var født

da sosialdarwinismen herjet kultur- og samfunnsfagene fram til andre verdenskrig.

Tyvand viser gjennom hele boka og også med dette eksemplet at han ikke forstår teorien han forakter så grundig. Dawkins er berømt for å forklare evolusjonen på gennivået, men hverken han eller noen andre jeg kjenner påstår at menneskene skal streve etter å oppfylle genspredningen personlig.

Usaklig. Boka lykkes ikke i å være et banebrytende bidrag til tenkningen, ettersom Tyvand sveiper overfladisk over et veldig spekter av temaer innen livets opprinnelse, evolusjonsbiologi, vitenskapsfilosofi, fysikk og intelligent design. Hans metode

er nedsettende karakteristikk av folkene han omtaler samt retoriske spørsmål som skal overbevise leseren.

Dessuten ymter han flere steder om at kreasjonister er en forfulgt gruppe. Tydeligst kommer dette fram i en henvendelse til Fritt Ord (s. 17) der Tyvand sier at Darwin-kritiske universitetsprofessorer (i Norge) er truet med oppsigelse og at flere professorer har mottatt trusler fra darwinistene ved norske universiteter. Ibsen har sagt at mindretallet alltid har rett, men de må i alle fall kunne argumentere saklig for sitt syn. Det gjør ikke Tyvand denne gangen heller.

Jarl Giske er professor i evolusjonsbiolog, ved Universitetet i Bergen